

Koliko fiktivnih študentov bo med letošnjimi študenti?

Po novem s statusom »le« devet let

Naši bolonjski študentje lahko legalno študirajo devet let – Na višjih šolah menda kar polovica vpisanih študentov fiktivnih, v visokem šolstvu pa »le« dve petini – Študentski funkcionarji s figo v žepu

LJUBLJANA – Samo še dobrih deset dni lahko bodoči študentje razmišljajo o izbiri študija, če, seveda, hočejo ujeti prvi prijavni rok. Na izbiri imajo še enega, vendar bo takrat izbira precej manjša. Toda v našem terciarnem izobraževanju – torej visokem in višjem šolstvu – obstaja še posebna kategorija študentov, ki se je doslej največkrat vpisovala šele v tretjem vpisnem roku. To so tisti študentje, ki lovijo samo študentski status, in to kjer koli, vendar v rednih programih, kjer jim ni treba plačati šolnine.

Po ocenah prof. dr. **Jožeta Menčingerja** je v visokem šolstvu najbrž le 60 odstotkov pravih študentov, ostali pa so vpisani »zaradi drugih stvari«, na višjih strokovnih šolah pa je – po njihovih lastnih ocenah – še slabše, saj naj bi bila kar polovica vpisanih fiktivnih študentov. Uradni podatki so, razumljivo, precej bolj zmerni, a natančnih tako in tako ni, ker pri nas nihče ne zbira podatkov o študentih, ki se vpišejo, a nato ne opravijo nobenega izpita.

Fiktivni študentje so, po splošni oceni, glavni krivci za izjemno velik osip na večini študijskih programov, na katere se je mogoče vpisati brez selekcije. A to doslej nikogar ni pretirano skrbelo, saj so bile visokošolske institucije iz proračuna financirane predvsem glede na število vpisanih študentov. Nova uredba o financiranju javnih in koncesioniranih visokošolskih zavodov »glavarino« v glavnem odpravlja, zato bo verjetno drugačen tudi odnos do študentov, ki nočejo študirati ali pa so se vpisali brez ustreznih sposobnosti za študij – vendar zadnji ne spadajo med fiktivne študente in delajo škodo predvsem samim sebi.

S figo v žepu

V zadnjih letih je bilo pri nas veliko razprav o izboljšanju študijske učinkovitosti, rezultatov pa je bilo doslej zelo malo. Pri tem je posebno zanimiv odnos študentov. Slovenska študentska organizacija (ŠOS) je do zdaj javno vedno podpirala onemogočanje fiktivnega študija. Toda zdi se, da so študentski funkcionarji to počeli s figo v žepu. Znan je primer Nike Štravs, predsednice Študentske organizacije **Univerze na Primorskem** in članice predsedstva ŠOS, ki se je v preteklosti fiktivno

vpisala na **Fakulteto za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani**, po trditvah študenta **Borisa Megliča**, ki velja za odličnega poznavalca naše študentske scene, pa ima tudi večina drugih funkcionarjev vodstva ŠOS lastne izkušnje s fiktivnim študentskim statusom. Če to drži, je od študentskih predstavnikov težko pričakovati, da se bodo zares borili za legalnost in skrajšanje študija. Še posebej zato, ker oni najbolje vedo, koliko študentom neupravičeni študentski status omogoča študentsko delo, ki polni tudi blagajne študentskih organizacij.

Bi lahko vsemogočni študentski servisi vplivali tudi na sedanjo lahkotnost pridobivanja študentskega statusa? Dokazov za to ni, je pa dejstvo, da pri nas lahko vsak kolikor toliko spreten študent do onemoglosti obnavlja svoj status. To seveda izdatno pripomore k naši rekordni dolžini študijev. Sicer pa bi, celo če bi se v našem šolstvu otesli večine fiktivnega vpisa, našim študentom še vedno ostale možnosti legalnih podaljškov, o katerih lahko študentje v večini drugih držav samo sanjajo. Ostaja jim namreč absolventski staž, ki so ga pri nas sicer z bolonjsko prenovo hoteli odpraviti, a se študentje niso dali, pri tem pa so se razen na zakon sklice-

vali – večkrat upravičeno – na tiste bolonjske študije, ki ne omogočajo zaključka v zadnjem semestru.

Ljubljanska univerza je dolgo vztrajala, da ima lahko vsak študent le en absolventski staž, bodisi po prvi bodisi po drugi stopnji. Toda zdaj je tudi tam tako, da imajo lahko študentje po koncu zadnjega semestra na obeh stopnjah 12 mesecev absolventskega staža, ta staž pa lahko iz upravičenih razlogov – med temi je tudi aktivno delovanje v organih univerze – podaljšajo za največ eno leto.

Ker imajo študentje to pravico tako na prvi kot na drugi bolonjski stopnji, to dejansko pomeni, da lahko študent na poti do drugostopenjske diplome, ki je enakovredna prejšnji univerzitetni, kot reden študent prebije od pet let (v primeru, da se odpove obema absolventskima stažema) do devet let (z dvema podaljškom absolventskega staža, do katerih za zdaj ni težko priti).

JASNA KONTLER - SALAMON

3000

evrov na leto stane v povprečju državo vsak študent, tudi fiktivni

Kazalniki kakovosti naših študentov:

- Že nekaj let je v skupnem številu naših študentov približno desetina ponavljavcev. Od teh je več kot polovica vpisanih v prvi letnik.
- Na slovenskih univerzah je doslej v povprečju diplomirala približno polovica vpisanih študentov, tudi po najbolj optimističnih ocenah posameznih institucij pa manj od 70 odstotkov.
- Zaradi uvedbe bolonjskega študija pri nas narašča število diplomantov dosedanjih programov, ki so za študij porabili več kot devet let. Takšen trend napovedujejo še do študijskega leta 2015/2016, ko bo potekel skrajni rok za dokončanje prejšnjih študijskih programov.